

Телеком Србија

Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска бр. 2.

ДЕЛОВОДНИ БРОЈ:

ДАТУМ:

ИНТЕРНИ БРОЈ:

БРОЈ ИЗ ЛКРМ:

КАБИНЕТ ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО
ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

ПАК 106306 11103 Београд
Палмотићева бр.2

ПРЕДМЕТ: Достављање коментара на Нацрту правилника о висини и начину плаћања средстава које привредни субјекти плаћају Регулаторном телу за електронске комуникације и поштанске услуге за административне трошкове настале приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења

Дана 20. марта 2024. године Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту:Регулатор) на званичној Интернет страници објавио је позив стручној и широј јавности, да у оквиру јавних консултација изнесе своја мишљења у вези са Нацртом правилника о висини и начину плаћања средстава које привредни субјекти плаћају Регулаторном телу за електронске комуникације и поштанске услуге за административне трошкове настале приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења (у даљем тексту: Нацрт правилника). У складу са наведеним позивом, Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. Београд, благовремено износи следеће коментаре:

Релевантне одредбе:

Члан 2. став 1. тачка 2)

„Услуге које се пружају преко осталих мрежа за приступ, укључујући и услуге приступа, изнајмљивање електронских комуникационих ресурса и инфраструктуре - 0,2% од укупног прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација у претходној календарској години, и то на део прихода који прелази износ од 80.000.000,00 динара, оствареног за наведене услуге“

Примедба:

У наведеном члану Нацрта правилника неосновано је увећана накнада за услуге које се пружају преко осталих мрежа за приступ, укључујући и услуге приступа, изнајмљивање електронских комуникационих ресурса и инфраструктуре за 2,5 пута односно 150% у односу су на накнаду из Правилника о висини накнада за обављање делатности електронских комуникација („Службени гласник РС“ број 59/10 - у даљем тексту: Правилник). Наиме, у Нацрту правилника утврђена је накнада од 0,2% док је у

актуелном Правилнику иста износила 0,08%. Оваквим регулаторним решењем привредним субјектима износ накнаде за услуге које се пружају преко осталих мрежа за приступ, укључујући и услуге приступа, изнајмљивање електронских комуникационих ресурса и инфраструктуре неосновано је вишеструко повећан и представља превелико оптерећење. Обзиром да је Телеком Србија једини привредни субјекат на тржишту који пружа обе врсте услуга, стиче се утисак да Регулатор овим повећањем директно доводи Телеком Србија у неравноправни положај на тржишту у односу на остале учеснике чиме се крше прописи о заштити конкуренције.

Даље стиче се утисак да је ова категорија привредних субјеката (који пружају обе врсте услуга) поднела и део терета ослобађања плаћања накнаде категорије привредних субјеката чији приход не прелази износ од 80.000.000,00 динара оствареног за наведене услуге односно снижавања износа накнаде за јавне мобилне електронске комуникационе мреже, те се никако не може прихватити из Образложена Нацрта основ , да регулатор овим предлозима подстиче конкуренцију, када је оваквим предлогом директно само погођен Телеком Србија коме ће се вишеструко повећати обавезе, што га доводи у неравноправни положај у односу на све остале учеснике на тржишту, те молимо да Регулаторно тело прибави Мишљење Комисије за заштиту конкуренције у односу на ову чињеницу.

Напомињемо, да је привредним субјектима који пружају услуге преко јавне мобилне електронске комуникационе мреже укључујући и услуге приступа преко јавне мобилне електронске комуникационе мреже износ накнаде смањен са стопе 0,5 на 0,48, уз утврђен део прихода који се изузима из накнаде. Иако је дошло до смањења накнаде за напред наведене услуге везане за јавне мобилне електронске комуникационе мреже, **наглашавамо да је предложено регулаторно решење велико оптерећење искључиво за привредне субјекте који пружају обе врсте услуга као што је Телеком Србија.**

Као разлог за повећање ове врсте накнаде Регулатор у образложењу Нацрта правилника наводи да је на основу извршене упоредне анализе прописаних стопа из актуелног Правилника и регулативе држава из окружења, као и држава чланица Европске уније, утврђено је да су стопе за обрачун од 0,05% и 0,08% из Правилника, значајно ниже од најнижих стопа које се примењују у напред наведеним државама.

Иако је правни основ за утврђивање средстава који привредни субјекти плаћају Регулатору висина административних трошкова а не упоредна анализа односно бенчмарк прописаних стопа из земаља у региону и ЕУ, указујемо да је на Cullen international на линку <https://www.cullen-international.com/client/site/documents/CTTEEU20230123> објављен преглед административних такси у одређеном броју земаља из ЕУ као и земаља из региона из кога **се не може закључити** да су стопе утврђене у Правилнику значајно ниже од најнижих стопа које се примењују у региону и ЕУ. Узимајући у обзир наведено из извештаја наводимо неке од земаља у којима је накнада утврђена у нижем износу од исте утврђене у Нацрту правилника:

- Бугарска, 0,2% годишњих прихода узимајући у обзир приходе од свих електронских комуникационих услуга без ПДВ-а;
- Мађарска, 0,212% за привредне субјекте који не пружају универзалне електронске комуникационе услуге док је за пружаоце универзалних електронских комуникационих услуга утврђена стопа од 0,2%;
- Северна Македонија, надокнаде се плаћају у односу на годишњи приход и износе од 0,07%xК до 0,3%xК где је К – коефицијент који они доносе сваке године и креће се од 0 до 1. На пример једне године К био 0,7.

Из изнетих чињеница произилази да се у наведеним земљама плаћа нижи износ накнаде од оне утврђене у Нацрту правилника.

С тим у вези истичемо да је приступ Регулатора овој материји на наведени начин, у коме се позива на упоредну праксу у овој регулаторној области, правно неутемељен. Наиме, у Закону о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон) у члану 29. став 1. тачка 4) прописано је следеће:

„4) средстава које привредни субјекти плаћају Регулатору у износу који не може бити већи од 0,5% од укупног прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација у претходној календарској години и којима се покривају само **административни трошкови настали приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења**“.

Из изнетог произилази да су основ за наплату накнаде искључиво **административни трошкови настали приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења а не** стопа које се примењују у регулативи држава из окружења, као и држава чланица Европске уније.

Наглашавамо да је Закон у овој одредби усклађен са чланом 16. ЕЕСС 1972/2018 који регулише административне таксе, у коме су основ за наплату накнаде искључиво **административни трошкови настали приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења**.

У члану 16. Директиве ЕУ- ЕЕСС прописано је да се административни трошкови намећу привредним субјектима на транспарентан и пропорционалан начин којим се на најмању меру своде додатни административни трошкови.

У циљу постизања транспарентности у погледу административних трошкова, као и могућности увида да ли су на најмању меру сведени додатни административни трошкови, у предметном члану ЕЕСС прописано је да, када национална регулаторна тела или друга надлежна тела прописује административне таксе иста објављују годишњи преглед својих административних трошкова и укупан износ наплаћених такси. Ако постоји разлика између наведених износа извршава се усклађивање.

У складу са напред изнетим предлажемо следеће :

- Изменити члан 2. став 1. тачку 2. на начин да Регулатор измени износ накнаде у складу са примерима из упоредне праксе а на предложени начин којим се Телеком Србија, који је једини привредни субјекат на тржишту који пружа обе врсте услуга, директно погађа овим повећањем и којим се крше прописи о заштити конкуренције, чиме се Телеком Србија доводи у неравноправни положај у односу на остале учеснике на тржишту.

-У члану 2. у циљу усклађивања наведене одредбе са ЕЕСС као и ради обезбеђивања транспарентности и остваривања сврхе одредбе из члана 29. став 1. тачке 4) Закона додати нови став који гласи:

„Регулатор објављују годишњи преглед својих административних трошкова и укупан износ наплаћених такси. Ако постоји разлика између наведених износа извршава се усклађивање.“

У циљу обезбеђивања транспарентности одредбе која се односи на наплату административних трошкова Регулатора, неопходно је да Регулатор објављује **годишњи преглед** својих административних трошкова а не да објави само износ наплаћен по том основу. Укупан износ се објављује само за наплаћене таксе. У извештајима које објављује Регулатор не постоји на транспарентан начин приказан **преглед свих административних трошкова**, па је стога потребно ову обавезу имплементирати кроз Нацрт правилника на предложен начин. У супротном, без овога извештаја не постоји могућност да се на јавно доступан начин изврши увид у преглед административних трошкова.

У образложењу Нацрта правилника Регулатор, као разлоге повећања стопа наводи и околност да су ниске стопе за обрачун накнаде утврђене у актуелном Правилнику које је у примени од 2010. године имале за циљ да се убрзају развој широкопојасног приступа

и приступа интернету, као веома важних фактора за развој информационог друштва. Интенција овакве Регулative, по наводима Регулатора је била да се развије тржиште и да се отклоне баријере за улазак на тржиште електронских комуникација новим операторима у сегменту који се односи на електронске комуникационе услуге које се пружају путем јавне фиксне комуникационе мреже.

Регулатор даље неосновано наводи да „...имајући у виду степен достигнутог **развоја тржишта електронских комуникација у овом сегменту у протеклом периоду**, нова решења у Закону која се односе на одређивање плаћања ове врсте средстава, нови начин финансирања Регулатора, као и **искуства држава Европске уније и држава у окружењу, створили су се услови за измену постојећих стопа за обрачун.**“ У напред наведеном тексту истакли смо да наведене чињенице не могу да буду основ за повећање стопе накнаде већ искључиво административни трошкови.

Штавише, истичемо да висина средстава коју привредни субјекти плаћају регулатору није статична категорија, већ да се иста увећава са повећањем прихода привредних субјеката. С тим у вези, указујемо на Финансијски план Регулатора за 2024. годину у коме су укупни планирани приходи Регулатора за 2024 годину у односу на 2023. годину порасли за 7% , чему је између осталог допринео и повећање прихода од накнада за обављање делатности електронских комуникација, што је последица увећања оствареног прихода оператора приликом обављања делатности електронских комуникација према врсти електронске комуникационе мреже или услуге. Узимајући у обзир наведено може се закључити да приходи оператора расту а самим тим и износ средстава који привредни субјекти плаћају Регулатору, без потребе повећања стопе наплате од укупног прихода.

Члан 3.

Став 5.

„Уколико привредни субјекти у прописаном року не доставе податке из става 2. овог члана, Регулатор ће у циљу утврђивања висине средстава за покривање административних трошкова насталих приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења, као основицу за обрачун користити укупне приходе из претходне календарске године исказане у Билансу успеха на АОП позицији 1005 – Приходи од продаје производа и услуга.“

Предлог измене:

Указујемо да став 5. члана 3. Нацрта правилника није у складу са чланом 29. став 1. тачка 4). Закона, у коме је прописано да „4) средстава које привредни субјекти плаћају Регулатору у износу који не може бити већи од 0,5% **од укупног прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација** у претходној календарској години.

Из наведеног произилази да се накнада односи искључиво на приход настао од обављања делатности електронских комуникација као и да не постоји прави основ у Закону да се преко подзаконског акта уводи одредба која има казни карактер а на основу које би Регулатор у одсуству података о приходу привредног субјекта као основицу за обрачун користити укупне приходе из претходне календарске године исказане у Билансу успеха. Нацрт правилника као нижи правни акт мора да буде сагласан са Законом као вишим правним актом. У складу са наведеним, предлажемо брисање става 5. како би се избегла колизија између Закона и Нацрта правилника.

Став 7.

„Уколико се подаци достављени у ИФН обрасцу значајно разликују од података који су наведени у годишњем финансијском извештају, Регулатор ће у складу са овлашћењима

прописаним законом којим се уређује област електронских комуникација покренути поступак стручног надзора над привредним субјектом“

Предлог измене:

„Уколико се подаци достављени у ИФН обрасцу разликују од података који су наведени у годишњем финансијском извештају, а исти нису производ очигледног превида у рачунању односно техничке грешке **већ се из околности случаја** може закључити да исти могу бити производ злоупотребе, Регулатор ће у складу са овлашћењима прописаним законом којим се уређује област електронских комуникација покренути поступак стручног надзора над привредним субјектом“

Предложено регулаторно решење је неопходно како би се избегло непотребно спровођење поступка стручног надзора у ситуацијама када је у питању очигледан превид односно техничка грешка.

Такође, везивање стручног надзора на случај када се подаци достављени у ИФН обрасцу **значајно разликују** од података који су наведени у годишњем финансијском извештају није применљиво с обзиром да је стандард „значајно разликују“ неодређен односно исти би зависио од дискреционе процене а не од норме. Надаље, у одређеним ситуацијама може да постоји „значајно разликовање“ али као последица грешке у рачунању и упису података а не у циљу злоупотребе.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР

Владимир Лучић